

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; közszolgálati díjaknak és tanítónak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor használt garand sorért 5 kr; bélyeg-díj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatók.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Békesség!

Dereng a hajnal. Úr kezd lenni a világosság a sötétség felett. A nyáj kolompja megszólal, — a pásztorok felébrednek, az angyalok kara hirdeti a nagy örömet: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, békesség a földön és az emberekhez jóakarattal.” Ime egy kép, mely a mindenség erkölcsi összhangját mutatja fel. És minő kevés kellene ahhoz, hogy e kép ne csak festve legyen, hanem valósággal élő szervezetet nyerjen, hanem az eget kösse össze a földdel s a földet ne csak megvilágosítsa, hanem termékenyítő melegével hassa át. Semmi egyéb, mint jóakarattal. Nem elég zengni dicsőséget a magasságos mennyben Istennek s nem elég csak szájjal zengni ezt a dicsőséget, hanem az akarat egész teljességével, a szív egész melegével és a lélek egész fennköltségével. Ne vitatkozzunk most az akarat szabadságáról, hanem fogadjuk el azt szabadnak, a szó nemes, a szó igaz értelmében. És ez nem zárja ki azt, hogy a kit következtetesen mindig egyenes, tiszta jellemű, szótartó embernek ismertünk, a szabad akarat feltétele mellett kétséssé válhatónak tételezzük fel jövő cselekvésének jóvoltát, mert ha csendes magányban fejtik a talentum s világi zaj közt állandó karakter — miként Kölesey mondja — a világ zaja ép úgy nem változtathatja meg a jöttékben gazdag ember akaratát, miként köszül nem ing meg a tenger zugó hullámainak ostroma alatt. A jó akarat kifolyásából előállott jó cselekedet olyan, mint a visszhang keblébe sutogott szerelmes szó, mely édesen verődik vissza

s Gileád balzsamává válik a megsebzett szívekre is.

És minő különös, hogy az emberek legnagyobb része azt hiszi, hogy biztos új alkotást csak a multak romjaiból lehet alkotni és saját boldogulását csak mások boldogtalanná tétele által reméli. Pedig a széthúzás mindig késelet, hogyha nem teljes elmaradást okoz. Az önboldogítás akarata soha sem zárta ki a mások boldogulásának óhaját. Az akarat tehát legyen erős, enlétünk biztosítására, boldogságunk fejlesztésére, de a midőn céljára így törekszik: legyen az az akarat jó mások irányában is; mert lehet valaki akaratának erejével, lelkének világosságával, a kicsiny és nagy sokaság tömege fölé emelkedésével dicső és győztes hadvezér, de ha lábai alá tiporja a birodalmakat, legyilkolja Bethlehém jövő nemzedékének két évi virágát, — fegyverrel kényszeríti az akolba tért a föld lakóinak seregét: ideiglenes sikert mutathat fel, de lábainak nyomán vérvirág kél a békesség szelid virága helyett.

Igen, jóakarattal kell csak! Jóakarattal az emberekhez. Az emberekhez kivétel nélkül. A születés csak véletlen szerencse. A szellem fogékonyasága csak Isten adománya. Az értelem világa nemes, kitartó munkának gyümölcse. És meglehet, hogyha az, a ki darócban lelte első élet pályáját s mégis ki tudott emelkedni a sárból, meglehet, hogyha bársonyban ringatják vala bölcsőjében: a kedvező körülmények behatása alatt nemzetének lett volna vezető szelleme. Lám a

nagy mester, a jászol szalmáján találja első nyughelyét, — gyermek szobáját a barinok lehellete melegíti be, — az ácsmester műhelyében nyeri az ismeretek szerzésének első utmutatását és mégis a világ világossága lett, és mégis az ő születésekor zengi az angyali kar: „Békesség a földön”, és mégis az ő jászolbölcsője felett áll meg a ragyogó csillag s midőn elválik tanítványaitól, e szavakat hagyja örökül: „Békességet hagyok tinéktek, az én békességemet hagyom tinéktek.”

Tizenkilenc évszázad vonult már el az emberiség felett ama idő óta, a mikor a hajnal derengeni kezdett, a midőn a világosság kezdett ur lenni a sötétség felett. És a békesség még most sincs meg a földön. És miért? Mert nincs jó akarat az emberekben. Mert a sötétség fedelme még most is táborat jár, és mint éhes oroszlan keresi, hogy kit nyeljen el. Mert különbséget teszünk születés és születés, nemzetiség és nemzetiség, felekezet és felekezet, ember és ember között.

Igaz, hogyha ma egy isteni hatalom egyenlő mértékben felosztaná az emberek között a földnek felületét, holnap már szembetűnő lenne a birtok-egyenlőtlenség. A hangya szerezne ahhoz, a mi megvan, a rücsök élénekelné a mi neki osztályrészül jutott. És nincs másképpen a szellemi birtokra nézve is.

Az egyik így szólana: „én az avart jártam, tűnődve megálltam s egy régi levélben ezt írva találtam;” a másik így zengene: „nem irok, nem olvasok, én magyar nemes vagyok.” Az egyik szeretne behatolni a föld gyomrába és felszárnyalnia a csillagok ho-

nába, a másik azon venné magát észre, hogy nem is gondolkozik.

Természetes tehát, hogy az egy irányú szellemek könnyen megértik egymást. A nemes vérti versenypárpár nem tartaná dicsőségnek győzni a lajhárral szemben. De örök igazság marad, hogy: „egyetértés termi a jólet arany kalászt, az egyenetlenség kártékony feregként megemészti azt.” Lám a természetben az egymasműködés vonzzák egymást s jegceednek s míg az egyes részek könnyen megsemmisíthetők, a jegec már csak erővel rombolható szét.

Soha sem volt alkalmasabb pillanat annak megmondására, hogy Isten dicsőségét, emberek békességét semmi más nem varázsolhatja elő, csak a jóakarattal. S pedig a békességszavak, kik csak ajkukon hordozzák az Uram! Uram! felkiáltásokat, de szívökben háborúság vagy, — az okvetlenkedők, a kik csak enfejük után akarják átalakítani a világot s elfelejtik a világ világosságának ama mondását: „szeresd az Istent teljes lelkedből, teljes lelkedből, teljes szívedből és minden erődből, szeresd felebarátodat, mint tenned magadat, ez az első és nagy parancsolat;” azokban nincs jóakarattal, azok csak hirdetik a békét, de szívökben nincs békesség s távol vannak attól, hogy megteremtsék a földön a békességet s bizony mondom, hogy nem munkálnak Istennek dicsőségére.

Krisztus 19 évszázaddal ezelőtt ült le a megvetett publikánus asztalához, — Kossuth Lajos közel fél évszázad előtt hirdette, hogy le kell vetni a kiváltságok rongy köpenyegét és mi ma is igyekszünk fenntartani az em-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Beültettem ...*)

(„Hermia emlékezete” című ciklusból.)

Beültettem sírod virággal,
De nem azért, hogy szép legyen;
Hanem hadd lássa isten, ember,
Hogy én sírod is szeretem!

Ide járok imát rebegni,
Lelkem itt kél szárnyra csupán,
És száll csodás magasba bátran,
Elrepült szép lelked után!

Könyvek között, térdre borulva,
Megcsókolom keresztetted
És megáldom százzal, ezerszer,
Porladó drága szívedet!

(1873.)

Boér Miklós.

A gőzférfit.

A gőzférfit idekint a polgári életben a szokásnak és rendnek minden tekintetben megfelelő, derék, becsületes és semmikeppen sem érdekes ember. Szóval abszolút nem alkalmas arra, hogy valaha újság íródjék róla. Anyától születik, asz-

*) Mutatvány szerzőnek közelebb megjelölendő költeménykötetéből.

**) A „Magyar Hírlap” december 16-iki számából.

szonyt veszen el feleségül és ágyban hal meg. Hivatalában ritkán viszi följe ezerszáz forintnál. Az asztaltársaságokban soha sem kerül bele a választmányba. Ha valamely statisztikai számításból ilyes szám kerül ki: 7,564,301, az a végső bizonyosan nem ő, mert ő bent van a milliommok között. A gőzférfit a legnagyobb általánosság. Neve Mindenki Jósef. Ő a németek normal mensch néven ismeretes ideálja: se kicsi, se nagy, se kövér, se sovány, se szőke, se barna, se öreg, se fiatal, se vig, se szomorú, se okos, se ostoba, — de azért legfontosabb az emberi társadalomban, mert ő a többség.

Ez a jámbor, színtelen és észrevehetetlen alak azonban rögtön fontossá, érdekessé és kimagaslóvá válik, mikor elérkezik az óra, hogy gyakorolja azt az egyetlen dolgot, amelyben ő jeles, nevezetesen, sőt utólrhetetlen.

Ez az egyetlen dolog pedig a gőzfürdőben való fürdés. Gyarló elmék azt hiszik, hogy ez ugyan nem valami nagymesterség, mert mindenki ért hozzá. Holott az tévedés, rettenetes nagy tévedés. A gőzfürdőben való fürdés tudomány és művészet, filozófia és virtuozitás. Vele született tehetség és szorgalmas gyakorlás kell hozzá. Némi képpen hasonlatos a biliárdozáshoz. De sokkal magasabb dolog, mert a gőzfürdőben a paccor még több, mint a biliárdozásban.

Ezt igen jól tudja a gőzférfit és épp azért bizonyos tisztelettel viseltetik saját képességei iránt. Mikor a fürdés napja közeledik, kezd önmagának imponálni, mert érzi, hogy ő nagy ember. Csöndes, nyugodt méltósággal vonul végig az utcákon és megbocsátón, jóakarón pillant a szegény halandókra, akik nem is sejtik, hogy ő kicsoda.

Az utolsó estén nem fekszik le. Mert elmélet és gyakorlat egyaránt tanítja, hogy a gőzfürdő csak úgy lehet tökéletes, ha némi bágyadság és álomság előzi meg. Tadatlan, durva emberek ezt a két kelléket rendszerint lumpolással szerzik meg. A gőzférfit azonban csak leül a Fiume-kávéházba és ott virraszt hajnali négy óráig egy kis tea mellett, végigolvassván minden fővárosi és vidéki lapot, valamint a budapesti lakásjegyzék egész kötetét. A pincérek már tudják, hogy Mindenki ur ma gőzfürdőbe megy és bizonyos gyöngédséggel szolgálják ki őt. Hozzá járul a principális is és kissé tartózkodva kérdezi:

— Gőzfürdőbe? Gőzfürdőbe?

Mire a gőzférfit szerényen, de önérettel felel:

— Gőzfürdőbe!

És a principális úgy tekint rá, mint egy Munkácsyra, aki épp festeni készül, vagy egy világhírű színészre, aki előadás előtt utolszor jelenik meg a közönséges földi emberek között. A gőzférfit aztán, mikor az óra négyet mutat, nagy méltósággal fizet és oly ünnepies léptekkel, mintha processzióra indulna, nekivág az éjszakának. Gyalog megy át Budára. Annál nyugodt öntudat, sőt fenség sugárzik ki személyéből, hogy a lánchidi vámosok nem mernek vele gorombászkodni, mikor huszast vált; a nyelvetlen kőoroszlan pedig megcsóválja a farkát, mikor elhalad mellette.

A gőzfürdő pénztáránál az álmos kisasszony mosolyogva üdvözlöi őt, a szerdai nap rendes legelső vendégét. A gőzférfit pedig leereszkedően, bizalmas nyájassággal mondja:

— Jó reggelt, nagysád. Kérem a jegyemet!

A „jegyemet” szóban az em-

van a hangsúly s e két betűből a tulajdonjog erős érzete, az ősiség kevélysége szól. És ez a szótag uralkodik aztán egész fürdésen végig. Mikor belép az öltözőbe, azaz hogy vetkezőbe, azt kiáltja a hajlongó szolgáknak: „István, a kötenyemet! János a kabinomat!” Mert neki, a szokás jogánál fogva megvan a maga kötenye, kabinja, szappana, spongyája és lepedője, amely ugyan mindenkié; de ő mégis úgy tekinti, mintha csak az övé volna.

Pont öt óraker a gőzférfit már benn ül az ő forró medencéjében. A párolgó víztükör fölött akkor még nem pirosliknak a főtt ráknál veresebb, gutaütéses arcok, a kupola ekhója még nem veri vissza kisértetes szavával a víz loccsanását és a beszédet. Egyedül van a nagy ember és oly fönséggel uralkodik a medencén, mint egy Neptun. De az igazat megvallva, még nincs elemében. Neki közönség kell. Tapasztalatlan, tudatlan emberek, akik csodálják tapasztaltságát és tudományát. Mikor aztán két-három vendéggel népesül meg a medence, a gőzférfit kezdi végigprodukálni az ő ritka mutatványait. Átuszva a medencét, víz alatt, háromszor, oda és vissza. A publikum ámul, mert rendes halandó le se bír bukni a pogány meleg víz alá. Aztán teljes fél percig tótágast áll a medence közepén. Mikor ismét felszínre kerül, úgy tesz, mintha ez a dolog igen közönséges történet lenne; és a világért sem veszi észre az őt környékező bámulatot. Kivívja a publikum álmélkodását azzal is, hogy teljes egy óráig ül a harmincnégyszögletes vízben. S mikor végre a gőzkamara felé indul (előbb keresztülmenven a nagyterem minden zuhanyán), tisztelet és bizonyos kimagyarázhatatlan ragaszkodás kíséri őt mindenki részéről.

Ez a hősiesség varázsa.

ber és ember közötti választalat. Kalapot emelünk a bitor előtti, de elfordulunk a darától. Meghajlunk a Geszler kalap előtt s nem lelkesedünk a Tell Vilmos szabad szellemének. Különböget teszünk osztály és osztály közt s elfeledjük, hogy az írás tanítása szerint ugyanazon egy pár embertől származtunk. Mi úgy hiszünk, hogy elérkezett volna az ideje a testvéri szeretet nagy országának s karácsoni üdvözlétül áldásdusabb óhaj-tással nem köszönthetünk be e lapok olvasóinak családi tűzhelyéhez, mintha szívünk egész buzgóságával, lelkünk egész melegével utánna zengjük az angyaloknak: „Dicsőség a magosságos mennyekben Istennek, békesség a földön és az emberekhez jóakat!”

Senior.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága december 12-én tartotta havi rendes ülését báró Wesselényi Miklós főispán hivatalos távolléte miatt, Szikszai Lajos, kir. tanácsos, alispán elnökléte alatt.

Jelen voltak: Török István főjegyző, Moni Gyula t. főügyész, dr. Berger János főorvos, Dombi Károly ár. elnök, Kürthy János p. ü. titkár, Kerekes József kir. tanácsos, tanfelügyelő, Gazda Ferenc kir. ügyész, Szechenyi Lajos kir. mérnök, Biró Ferenc, Sántha Dezső, Kiss Lajos, Swaicer Aladár. Igazoltan távol volt: Somogyi Kálmán és Fodor Elek közigazd. előadó, igazolatlanul: Dull László, br. Kemény Árpád, br. Podmanický Gyula, Lörincz György és Pap György.

Az alispán jelentése szerint az elmúlt november hónapban közbiztonsági viszonyaink teljesen kielégítőek voltak. Kihágások közt leginkább a téli időszakban járó erdei kihágások fordultak elő.

Az állategészség teljesen kielégítőnek nem mondható, mert a hasított körmű állatok közt ismét fellépett a száj- és körömfájás, T. Szarvad, T. Szántó, Er. Kávás, Szélszeg, Monó és Gardánfalva községekben a zárlatot elrendelni kellett. Juh-himlő Er. Kisfalva, Kr. Mihályfalva, lépfene Ördögkút községekben jelentkezett.

A közigazgatás akadályokba nem ütközött s kötelességeit úgy a központ, mint a kultuszviselők pontosan végezték.

Az 1893. évi utadó egyenkénti kivásának felülvizsgálata és helyesbítése megtörtént. A jövő évi sorozás előmunkálatai mindenütt folyamatba tétettek. Végül fölemlítette az alispáni jelentés f. hó 5-én tartott vármegyei bizottsági rendkívüli közgyűlés némely határozatait.

A pénzügyigazgatóság jelenté, hogy a 805,411 frt 38 és fél kr. helyesbített adótartozásból november végéig befolyt 406,325 frt 69 és fél kr, hátralék 398,885 frt 69 kr. Az ideiglenes eredménye a múlt évvel szemben 2263 frt 08 krral kedvezőbb. A 40,083 frt 67 kr. hadmen-tességi díjból befizetett 17,191 frt 23

Pedig igazi hősisége csak a gőzka-marában kezdődik. Ebben a ködös, szürke pokolban, ahol a bört izzó hőség perzseli, ahol a fűdőbe fájó fojtogatással tölde be a millió meleg vizparány, a gőzfűru rendithetetlen bátorságának és nyugalmának adja jelét. — Természetesen föl-mászik a legfelső lépcsőfokra, ahol a fűdő megépítése óta ő kívül nem jár halandó. Nagy értelemmel leföcskendina deszkapadot, a fejére tesz egy kucsmagömböformájú hidegvizes spongyát és édesdeden nyulik végig a nedves deszkán. De csakhamar köhögést, a kötelesség. Lent fuldokló köhögést, száraz csuk-lást hall. Hahó, ezek a tapasztalatlan kezdők! És azon a hangon osztja tanácsait, amelyen viharban parancsol a hajóskapitány:

— Nyugodtan kell lélekeni! ... Nem kell megijedni! ... Egy korty vi-zet! ... Leopold, Lopold! Hideg spon-gyát annak az urnak! ... Csak bátorság, uraim, bátorság!

A köhögők és csuklók felénk tisztel-tel hallgatják a felülről jövő szót. A gőzfűru pedig a nemesen teljesített kötelesség érzetével nyújtózik el és élvezi a lassu megfűlés gyönyörűségét.

A dörzsölő-kamarába már egész hír-név-kíséri őt és egész nézőközönség állja körül a padot, amelyen ő ama-kék uszó-nadrágos Herkules tenyerei alá szolgál-tatja magát. Mások könyörögnek e rette-netes vagyurának, hogy ne olyan na-gyon. A gőzfűru ellenben mindig gyön-gének itéli a dögönyözést és a gúny fey-vereivel ösztökéli az önértében sértett óriást:

kr, hátralék 22,892 frt 44 kr, tehát 140 frt 64 krral több, mint a múlt évben. — Fogasztási adó novemberben 4822 frt 16 és fél kr, illeték 10,593 frt 12 és fél kr. folyt be. Házadó mentesség a múlt hóban 32 ház részére 56 lakrészszer en-gedélyeztetett.

A kir. ügyész jelentése szerint a zi-lahi központi fogházból novemberben ki-szabadult 27 férfi, 11 nő, bent maradt 59 férfi, 4 nő. Gyógykezelést 8 férfi; ki-adatott 1904 étadag, 251 frt 99 kr. ér-tékben; teljesített a rabok összesen 1340 napszámot, melyekből az állam ré-szére 54 frt 39 kr, a munkások javára 7 frt 02 kr. folyt be. Halálozás nem for-dult elő.

A kir. építészeti hivatal jelenti, hogy az állami uton a kavics-beágyalás eszkö-zöltetett, az ut állapota jó. A törvényha-tósági utakra kiszállított fedőanyag na-gyobb részben számba vétetett, a zilah-felegregy-csucsai, a zilah-nagybányai és zilah-kolozsvári utakon készített és javi-tott műtárgyak felülvizsgáltattak. Az át-vett kavics elterítése iránt a rendelet ki-adatott. Az örmező-hidalmási uton állami segélyvel építendő 5 műtárgy, csak 3 vétetett munkába, a beállott hideg időjá-rás miatt azonban a további építés any-nyiban maradt s csak tavasszal lesz foly-tatható. A törvényhatósági utak állapota megfelelő.

Az árvaszéki elnök jelentéséből fel-említi, hogy a központi árvaszéknél novemberben feldolgozandó 2038 bead-ványból elintéztetett 1318, hátralék 720.

A főorvos jelenti, hogy a közegészsé-gi állapotra nézve november az egész év legkedvezőbb hónapjai közé lehet so-rozni s az egészségi állapotot kitűnőnek konstatálja.

A légzőszerveknél enyhébb jellegű és kedvező lefolyású bántalmak, légső hörghurut, torok, ritkán tüdőlob fordult elő, szorványosan rheuma, váltóláz, vér has, ronszoló toroklob (Tasnádon és Szor-dorón), hagymáz (Zilahon, Kraszna, M. Kecel és Ilyésfalva községekben). Jár-ványként a hasi hagymáz Diósd, Ördög-kút és H. Győrtelek községekben lépett fel, két előbbi helyen októbertől jöven át. A három helyen beteg lett 84, gyó-gyult 48, meghalt 16, gyógykezelés alatt áll 20. Sámsonból is jelentetett be 5 typhus eset 2 halálzással, de tovább nem terjedt s járványt nem fajult. A kellő óvintézkedések mindenütt megté-tettek.

A vármegye sz.-somlyói kórházában novemberben gyógyított 10 beteg, ki-bocsátott 3, bent maradt 7. Zilah vá-ro-ságán kórházában 25, kibocsátott 9, bent maradt 16 beteg.

Kiadatott a vármegye területén 77 látélet, ezek közt 10 súlyos sérülésekről.

Törvényszéki orvosi boncolat 5, or-vosrendőri 1, hullaszemle 6 esetben esz-közöltetett. Erőszakos halál 2, hirtelen halál 2, öngyilkosság 1 esetben fordult elő.

A szokásos orvosrendőri vizsgálá-tok novemberben is fogantatosítottak, több községben az iskolák megvizsgál-tattak, de azok legtöbb helyen a köz-egészségi kívánalmaknak nem felelnek meg, (p. o. K. Doba, Cigányi, stb.) Ragá-lyos szembetegségre gyanús gyermek egy

— No Kristóf, maga már nem a régi! Vagy attól fél, hogy üvegből va-gyok? No lássuk, mit tud még, Kristóf! Kristóf felbőszül. Mint a mörd bika, előreszegett nyakkal indul a padon fekvő emberi tézta-alaknak és gyömöszöli, gyurja, dagasztja veszett haragjában a szappanos daróccal. A gőzfűruak ro-pog minden porcikája, de azért meg se nyikkan és olykor még felkiált:

— Jobban, Kristóf, csak jobban! És a csatában a gőzfűru győz, mert a Góliát lihegve dől ki. A közönség szinte tapsolni szeretne a hősnak, ki sze-rényen önteti végig magát egy pár saj-tár vízzel, aztán a langyos medencét ke-resi föl.

Itt, a hűvös kupola alatt, a tisztá, kellemesen mérsékelt vízben társalgásba elegyedek csodáló kísérőivel és a sok közül egyet mindig különösen kitűntet. Ez az egy mód nélkül örövend a kegynek, amelyben őt egy ritka ember részesíti. Ha tudná, szegény hogy a gőzfűru ál-nokul eselt hány neki és ki akarja hasz-nálni tapasztalatatlanságát!

A gőzfűru ugyanis kicsalja a jám-bor áldozatot a hideg zuhanok termébe és ott kísértebe viszi a boldogtalant, hogy végigpróbálja ezt a sok ismeretlen, süttér szerkezetet, amelyek mint a nűrin-bergi torturás pince kínzóeszközei rémle-nek a homályban. A delikvens az első jejes zuhatag alól esze nélkül, jajgatva menekül ki. A gőzfűru azonban most már zsarnoki erővel nyomja le egy lyu-kas székre, mely alattomos hideg suga-rai a föld alól szökteti föl. A szegény ember szólni akar, de a hova csak a lá-

találtatott N. Dobán, ki az iskolából el-tiltatott és gyógykezelés alá helyeztetett.

Főorvos a zilahi két gyógyszerért megvizsgálván, azokat rendben találta.

Hármaspatak és Magyarpatak közsé-gekben a trachomakór megszűnővén, a közigazgatási bizottság főorvos indítvá-nyára dr. Bückel Béla nagyfalusi köror-vosnak ezen betegség egy és fél éven keresztül való gyógykezelése körül kife-jtett odaadó tevékenységéért, buzgalma és fáradozásaiért elismerését fejezte ki.

A tanfelügyelő az 1891—92. tanév népoktatási állapotáról a közoktatásügyi miniszterhez fölterjesztett főkimutatást a bizottságnak is bemutatóván, miután az abban foglalt adatokat a havi jelentések ismertetése során esetről esetre közöl-tük, ezúttal csak néhány mondatot kívá-nuk fölemlíteni. E szerint említett tanév-ben a tankötelesek összes száma volt 30529, iskolába járt 20320, nem járt 10.299. Félnapigazogatlan mulasztás volt 189.479, ezekből fölmentetett 160569, bírságpénz befolyt 846 frt. A tantermek száma 331.

Jelentette továbbá tanfelügyelő, hogy az ákosi izraelita hitközség 1892. év ok-tóber eleje óta felekezeti iskolát állított és tart fenn s ez az illető mtiszternek is bejelentetett.

Pungur Gyula zilahi polgári iskolai rendes tanítónak 3-dik ötödéves pótléka folyóvá tétele iránt beadott kérelme a közokt. miniszterhez pártolólág fölterjesz-tetett.

A zsbai főszolgabíró az ottani köz-ségi iskola hiányairól jelentést tévén, mi-után abból kitűnik, hogy a 3 tanterem-ben a tankötelesek mind el nem helyez-hetők és sem az egyház, sem a község anyagi erővel nem bír újabb építkezések-hez, a bizottság felhívja Zsibó községet, hogy a községi iskolának államosítása iránt vallás- és közoktatásügyi miniszter-hez mielőbb indokolt kérelmet készítsen.

Tanfelügyelő véleményes javaslatot terjesztvén be az iránt, hogy a kisdobóvá-sról szóló 1891. XV. t.cikk alapján a kis-dobóvási ügyének rendezése céljából vármegyeinkben egyelőre minő intézkedések volnának fogantatosítandók, a bizottság eme javaslatot a vármegyei közgyűlés ál-tal véleményes javaslatként kiküldött bizottságnak adta ki véleményezés s ja-vaslatának megtételénél leendő figyelembe vétel és felhasználás végett.

Több rendben adó és utadó-ügyben beadott kérelmek és felfolyamodások elin-tézése után az ülés d. u. 5 órakor véget ért.

„Szilágy.”

Egyházi élet.

A szilágy-szolnoki ev. ref. egyház-megye e hó 20-án tartott tanácsülésében számítottak össze a választókerületekből az az egyházkerületi képviselő választásokra beadott szavazatok összeszámítása most is, miként a múltban, azon eredményre ve-zetett, hogy a világiak közül alig lett egy-két tag beválasztva, a többi helye-ket most is az egyháziak foglalták el.

Megválasztva lettek a tasnádi vá-lasztókerületben Bartha Dezső tasnádi pap, — peériban Kovács István ér-kávási földbirtokos, — kémeriben Vince Ödön kémeri pap, — sz.-som-

bát teszi, alulról és felülről dermesztő, éles víz lövi meg. Kétségbeesésében neki ront egy ajtónak és becsapja maga után. Jó helyre került! Ez a ruhaszekrény, amelyben ezermillió apró jégnyíl mód-jára pattog elő a fagyos permeteg és nem irtalmaz az ember bőrén egy négy-szöpcentiméternyi foltnak sem. Az ál-do-zat kapálódzik és üvöltöz. A gőzfűru pedig kint gonosz mosolygással forgatja a csapot, hogy a szerkezet kiadja minden erejét. Végre vacogva, kéken kerül elő a szegény megkínzott. Hőhérja bizalma-san véregeti meg a vállát. Ez érintésre az áldozat felugrik a levegőbe, mintha a fejével akarná kiütni a boltozatot. A bi-zalmasan veregető kézben ugyanis benne volt a villamos drót nedves spongyavége. A gőzfűru mód nélkül gyönyörködik a sikerült tréfában és kiereszti körmei kö-zül a jámbort, ki futva menekül ki az öl-tözőbe.

Delet harangoznak, mire a gőzfűru kikerül a fűdőből. Mert ő természetesen végigélvezte mind a negyven zuhan-t (van több, melynek nyitját csak ő ismeri), végigháldozta a jejes medencéket, meg-szabadult tyukszeméitől, megborotválko-zott és egy verset aludt kabinjában. Ki-lépve a hűtköznapi, rendes világba, öné-rtetve tekint végig a mindenségen és triumfust járó imperátor büszkeségével lép a sörházba:

— Miska a pörköltmet!

E—i.

lyóiban dr. ifj. Szász Károly ország-gyűlési képviselő, — a krasznaiban Bakcsi Sándor krasznai pap, — zsi-bóiban Péchy Mihály kikői földbir-tokos, — mocsolyaiban Botka Ká-rolly n.dobai pap, — zilahiban Ke-rekes Endre zilahi főgimn. vallastaná-r, — szilágy-csehiben Magyarósi István zilahi pap, — diósdiban Szabó Pál diósdai pap végül a egyház-megye tanítótestülete részéről Ke-rekes József szilágyvármegye kir. tan-felügyelője.

Ekkor ejtették meg a szilágy-főke-reszturi II-od osztályu papi állomásra a kijelölést, a jelentkező 15 képesített és jogosított pályázó közül kijelölővén és próba szónoklat tételre bocsátván a kö-vetkezőket, u. m.: Kenderessy Lajos sz.-borzasi, — Ferenczy Endre monói, — Ignác Márton bősázi, — Béci Miklós hadad-nádasdi, — Borbély Sándor érkö-rös-pelei és Bartók Béla boncidai lelke-szeket.

Az egyházmegyei képviselők választásáról beérkezett jelentések e gyűlésen bíráltattak felül, s a megejtett választá-sok eredménye következő: Ákosról Bagosi Gyula, — Árdóról Boér Miklós sz.-csehi, — Balláról id. Demjén Márton, — Bog-dándról Lengyel Imre, — Borzáról Nagy J. György, — Bősázaról dr. Kaizler György zilahi, — Búrgesszről Bányai Mihály, — Deesházáról Dobay Antal ha-raklányi, — Diósdáról Elekes Márton, — Er Kávásról Kávási Sándor, — ErMind-szentről Somogyi Sándor, — Er-Szentki-rályról Kaizler Ignác, — Er-Szodorórol Koriánky Sándor, — Görcsönből Ju-hász András, — Hadadból Miklósi Gyula, — H. Nádasdrol Bara Mózes, — Ilos-váról Zoltán Béla, — Ippról Veress La-tos, — Kémerről Bülöni Sándor sz.-som-lyói, — Krasznáról br. Györfy Pál, — Kr.-Mihályfalváról Solymosi Ignác, — Kusalyból Szász Miklós zilahi, — Lees-mérről Kabai Sándor, — Leből Choma Albert, — Lompétről Tamko Bertalan sz.-somlyói, — M. Csaholyból Kiss Ferenc, — M. Kecelből Biró Árpád, — Menyő-ből Kerekes József zilahi, — Monóból Ince Lajos, — Nagy- és Kis-Dobáról Do-bay Zsigmond, — Nagy-Monból Visky Zsigmond zilahi, — Ördögkútról ifj. Bartha Sámuel, — Panitból Sebest Antal, — Peérből Sáska József, — Pelekesziből Pesthi Béla, — Percesenből Faragó Sándor sz.-somlyói, — Rátonból Berei Zsig-mond, — Saraságról br. Kemény Árpád szigetih, — S. Ujlakról Lukácsffy Ödön sz.-somlyói, — Sülemedről Péchy Mihály kikői, — Szeérből báró Ke-mény Árpád szigetih, — Sz.-Bagosról Bagossy Albert, — Sz.-Nagyfaluból Nagy Ferenc, — Sz.-Sámsonból ifj. Juhász András, — Sz.-Somlyóról Halliarszky Samu, — Sz.-Főkeresztúrról Dénes Mik-lós zilahi, — Sz.-Szegről Benkő Gyula, — Tasnádról Mihály Károly, — T.-Szarvad-ról Petri Mór zilahi, — T.-Szántóról Ko-vács Miklós, — Varsolcáról Demjén Ká-rolly, — Vervölgyről Márton Bálint, — Völcsökről Döszeghy Albert sz.-csehi, — Zilahról Cell Lörinc, Vince Albert és Kaizler Sándor, — Zoványról Visky Já-nos, — Zsibóról br. Wesselényi Béla vá-lasztattak meg. — A tanítói kar pedig Veres József, Papp György, Magyar La-jos, Szilágyi Lajos, Verestói György, Bene Ambrus, Kispál Miklós, László Jó-zsef, Szakács István, Papp György, Nagy György és Lucs Ferenc tanítókkal van-nak képviselve.

Egrespatak, M. Goroszló, Mocsolya, Pacal, Szeödémeter és Sz.-Cseh egyházak-ból a választás eredménye nem lett be-jelentve. (r.)

Küldöttség Wekerlénél.

A szilágyvármegyei községekben gya-korlandó kizárólagos italmérés joga és a hus-, bor-, sör- és szesz-fogyasztás utáni adószerzési jog bérlete lázas izgatottság-ban tartotta vármegyénk összes regale bérloít és kocsmárosait, sőt magukat a községeket is.

A mint értesülünk, a nagy-károlyi pénzügyigazgatóság későn tudatta né-mely községgel az italmérési és fo-gyasztási adó megállapítási összegeket, — és ezen okból a községek egy része nem volt tájékozva az államkinestár követelé-séről, — némely községekkel szemben pedig nagyon téves adatok lévén fölhasz-nálva, az italmérési és fogyasztási adók olyan magas összegekben lettek előírá-nyozva, a melyek az előző éveikét tete-mesen meghaladták s a tényleges fogyasztás mérvén tetemesen felül emelkedtek.

Ebből aztán az következett, hogy a későn értesült és sérelmezett községek nem fogadták el a kinestár részéről ki-szabott összeget. Minnek következtében, — az lévén elvül kimondva, hogy csak az esetben adják az italmérési jogot és fogyasztási adószerzést az egyes községek-

nek, ha a járás minden községe kivétel nélkül elfogadja a reá utalt összeget — kitűzték Nagy-Károlyba az árverést e hó 12-ik napjára.

E napon valóságos népvándorlás volt a zsidók és érdekeltek korcsárosok között, legalább a sz.-somlyói vasutálomásról alig tudta őket elszállítani a temérdek sok kocsi.

A népvándorlás, illetve az árverés eredménye az lett, hogy a zilahi, tasnádi és szilágy-csehi főszolgabírói járás községeiben magán vállalkozók kezébe került a kizárólagos italmérés, a krasznai és zsidói járás községei — idejében gondoskodhatván — maguk tartották meg, a szilágy-somlyói főszolgabírói járás összes községeire nézve pedig Nuszbaum Ferenc nagyfalusi lakossal élőkön egy regale-bérlők és korcsárosokból álló konzorcium vette ki a kizárólagos italmérési jogot és fogyasztási adó kezelését. — Ezen eljárás ellen azonban a községek óvást és felelőzést jelentettek, sőt a járás főszolgabírája Nagy Gyula, Mike István perceseni birtokos és több községi jegyzőből alakított küldöttség másnap mindjárt egyenesen magához Wekerle miniszterelnök és pénzügyminiszterhez ment föl Budapestre, s általa kihallgatásán fogadtatván, a járás községei nevében kérték, hogy a különben is szabálytalanul tartott — illetve törvényes határidők be nem tartásával foganatosított — árverést semmisítse meg s a pénzügyigazgatóság által kipuhított átalányért az italmérési és fogyasztási adószedést jogát adja oda az egyes községeknek.

Mint a küldöttség tagjai beszélik, a pénzügyminiszter rendkívül előzékeny fogadtatásban részesítette a sz.-somlyói szolgabírói járás községeinek küldöttségét. A küldöttséget báró Bimffy Dezső országgyűlési házelnök, a sz.-somlyói választókerület képviselője vezette a miniszterhez. A küldöttségben Bilóni Ödön orsz. gy. képviselő is részt vett.

Olvasóink általában kell, hogy érdeklőjenek eme kérdés miként eldőlté iránt, azért tartottuk célszerűen ezt erről lapunkban hozni eme rövid tudósítást. De másfelől köszönet is illeti meg járásunk főszolgabíráját, hogy községei anyagi érdekeit oly közelről és mélyen érdeklő ezen ügyben nem rejtőzött a hivatalos akták háta mögé, hanem felretétve a ridég s a küzügyek vezetésére gátló szolgáló bürokratizmust, sietett egyenesen a dolog érdemébe beleszólni s a dolgok kelvőző elintézésére minden tőle telhetőt azonnal megtenni.

Ha az eredmény még sem lesz kedvező, arról tenni nem lehet, de ha lépéseit siker koronázzandja, érdeme annál nagyobb leendő. (S.)

Ingatlan birtok változások.

A sz.-somlyói kir. járásbíróság területén. Valkován Gligor s neje megvette Madalin Vonyica s társai o-baksai 1 beteleket 100 frtt; Bányai Mihály Havtani Sándor burgézi 4 szántóját 110 frtt; Horzse Lázló Tótor győrtelkei 1 betelek 170 frtt; Moga Péter Luj Szimjon és neje Teró Ilie s Onucluj o-keceli 1 betelek és 4 szántóját 250 frtt; Gáló Alexa Carkas Flora és György o-keceli 1 kertjét 140 frtt; ifj. Poros K. András Szekely Bálint nagyfalui 1 erdőjét 200 frtt; Gotlieb József szécsi ev. ref. egyház szécsi 1 kertjét 500 frtt; Pap Károly és neje ifj. Debre István szécsi 1 kaszálóját 200 frtt; Sors László és neje Helmei József és Róza somlyói 2 szántóját 100 frtt; Szabó Károly Hercefeld Elías somlyói 1 házat 450 frtt; Tóth István és neje ugyanannak 1 beteleket 200 frtt; — Farkas Ferenc Farkas József somlyói 1 boltját 3000 frtt; Csatári János és neje úzv. Eder László somlyói 1 szántóját 200 frtt; Király B. Ferenc Pályi Györgyné s társai zovanyi 1 kaszálóját 170 frtt.

A zilahi kir. járásbíróság területén. Tódesó Ödön Lajos és Montbach Ivan, Aladár, Sarolta, Emma, Róza, Jenő és Imre kiskoruk megvették Salamon Hedvid, Olga és Klára magyargregy, pusztarajtele és t.-kekesnyárlói eladókát illetett 13-ad részbeni birtokilletményét 31,500 frtt; — Laposi Lajos Pethő Sándorné Suba Julianna zilahi házat 290 frtt; — Gazdag Mihály Dancs Szimion s társai sarmasági külsőséget 30 frtt; ifj. Somogyi Jenő Irén és Lajos kisk. örök. Somogyi Jenőné Osip Emma zilahi házastelék felérészt 500 frtt; — Orcán Juon és neje Pakurár Gáfiá ny. Rác Simon haraklányi szántóföld felérészt 100 frtt; Tyukodi Julianna Kun Mihályné és kiskorú Tyukodi Róza örökölte Tyukodi Ferenc vörölygyi ingatlanát 269 frtt; Opris Maria és Anna Opris Kornél t.-kekesnyárlói illetményét 224 frt 80 kr; Juhos Samuelné Boda Zsuzsa Juhos Miklós, Ferenc, Julianna és kisk. Juhos Andrási díosadi illetményét 112 frtt; Kulcsár Ferencné és társai Kulcsár Gergely és társai díosadi illetményét 972 frtt; Balog Ferenc Sándor és Julianna Balog Ferenc sarmasági birtokát 515 frt 86 kr; Bernát és társai Bernát Lajos és neje Sipos Sára sz.-sámsóni birtokát 386 frt 40 kr; Ács Péter Ács Floare és Ács Nász-tázia m.-baksai illetményüket 18 frtt; Günci Lajos és neje megé. Hank Samu és neje zilahi telekrészt 100 frt; Zilah város Mezei Ferenc és neje zilahi kaszálóját 155 frtt; Szász Józsi Ferenc és neje Lakatos Sándor Ferenc Hal Sára sarmasági külsőséget 185 frtt.

A sz.-csehi kir. járásbíróság területén. Sz.-Cseh község megvette Bálint János és neje sz.-csehi 1 belsőséget 960 frtt; Brán Dotya Késdás Filip alsó-berekszoói 1 belsőséget 150 frtt; Centa Endre és neje Drágos Kornélia Mihály Leib. alsó-szivágyi 2 belsőség 1 szántóját 510 frtt; Bánkos Lógyim Szára Antal és neje Pap Katalon örményesi 1 belsőség 3 szántó 900 frtt; Mikis Nikita Brán Gávrilla a.-bereksoói 1 házast-

teleket 420 frtt; — Pinte Pável Pinte Péter felső-bereksoói 1 házastese és 2 szántó 200 frtt; Páldi Ziharia és neje Kriszán Gáfiá bábeai gr. c. egyház bábeai birtokát 410 frtt; — Jomsa Szimjon és Juon ugyanannak bábeai 6 szántóját 177 frtt; Lakatos Ferenc és ifj. Tóth Ferenc Szabó Péter és Tógyer I. szimion egerhegyi 2 szántóját 530 frtt.

A zsidói Hajduk Juon Hajduk Maria örökölte Hajduk Gligor esigleni ingatlanát 127 frtt; Demjén Szolónia, Juon, Gáfiá, Grelyán Pityikán Szilomie férj Demján kendermezői ingatlanát 272 frtt; Darveci György Téglás Julián ny. Boros Mária zsidói 1 házastelek 200 frtt; Kineses Katika Anikó örök. Kineses Vasalika dabjoni összes külső és belső birtokát 356 frtt.

Olvasóink figyelmébe!

Az év végén tisztelettel felkérjük lapunk olvasóit és jóakaróit, hogy előfizetési hátralékaikat befizetn, a jövő évre előfizetéseiket megújítani s lapunk iránt az érdeklődést ismerőseik körében élesíteni sziveskedjenek.

Uj évtől kezdve lapunkat csak azoknak fogjuk megküldeni, akik vagy az előfizetési pénzt beküldik, vagy a lapnak küldése iránt határozottan rendelkeznek.

Előfizetési ár marad a régi.

Bölöni Sándor.

a „Szilágy-Somlyó” szerkesztője és kiadója.

Különfélék.

— Mai számunkhoz negyedév hírdetési melléklet van csatolva.

— Kinavazások. A m. kir. igazságügyi miniszter Nyikos János szatmárnémeti kir. törvényszéki aljegyzőt a zilahi kir. törvényszékhez jegyzővé, és Fazakas Károlyt irdoigazgatóvá nevezte ki, — Virág Zsigmond beszercei irdo-tisztet pedig ugyanoda áthelyezte.

— Meghívó. A szilágyvármegyei Weselényi-egylet alapító és rendes tagjai van szerencsének hazafias tisztelettel felkérni, hogy a folyó hó 27-én d. u. 2 órakor Zilahon, a vármegyei székház kis termében tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. — Tárgyjegyzék: 1. Az egylet 1890. és 1891. évi számadatainak megvizsgálása. 2. Az egylet 1893. évi költségvetésének megállapítása. 3. Az egylet tisztviselői és a központi igazgató választmányi tagjainak megválasztása. 4. Netáni indítványok. Zilah, 1892. december 7 én, Kiss Emil, egyt. titkár. Szikszai Lajos, egyt. elnök.

— A zilahi állami tanítóképezdének továbbra is állandóan Zilahon hagyása iránt mint lapunkban már említve volt, Szilágyvármegye köztörvényhatósága föllíratot intézett a képviselőházhoz. Ezen föllíratot e hó 16-ik napján tartott ülésben mutatta be a ház elnöke az országgyűlésnek, mikor is a felírat tárgyalás és jelentéséről véget a kérvényi bizottságnak adatott ki.

— A négyelet karácsony másodnapj estejére a meghívók már szét vannak küldve; a kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, legyenek szivesek és jelentkezzenek Farkas István egyleti pénztárnok urnál. Egyuttal tudatjuk a t. közönséggel, hogy az estély nevezett napon este 8 órakor kezdődik, a mi a meghívókról sajtóhírből maradt ki.

— Meghívás. A „szilágyvármegyei rabsegélyező egyesület” folyó évi december hó 26-án délelőtt 10 órakor Zilahon a kir. törvényszék polgári tanácstermében: rendkívüli közgyűlést tart, melyen való megjelensre ezen egyesület össze tagjait hazafias tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgyai: 1) Elnöki jelentés. 2) Dénes Lajos kir. ügyésznek elkölözése folytán a titkári állás betöltése. 3) Puskás Sándor elhalálozásával megüresedett pénztárnoki állás betöltése. 4) Dull János kir. ítélőtáblai bíró helyébe egy igazgató választmányi tagnak beválasztása. 5) Fazakas Sándor, Szilágyi Ferenc, és Birtalan Sámuel börtönőröknek tagdíj elengedése iránti kérelmek. 6) Pfaff Lajos sz.-somlyói lakosnak tagdíj elengedése iránti kérelme. 7) Esetleges indítványok tárgyalása. Zilahon, 1892. december hó 18-án. Székei Bálint, kir. törvényszéki és rabsegélyező-egyleti elnök.

— Temetkezési vállalat. Felhívjuk olvasóink figyelmét Farkas István jőnevi kereskedő által föllíllított temetkezési vállalat, melynek berendezéséről s a megszabott jutányos árakról bővebb felvilágosítást nyújt lapunk hírdetési része. Farkas István, mint vevővel szemben előzékeny és szolid kereskedő, a nagy közönségnek bizalmát eddig is teljesen kiérdemelte s megvagyunk győződve, hogy emez új vállalata, mely a közönség körében oly rég hangoztatott közhajtatásnak kíván megfelelni, megérdemelt pártolásra fog találni.

— Vaszedelem a szomszédban. A közeli feketeerdői (biharvármegyei) üveggyár

munkásai között majdnem párja akadt a tamásii zendülőeknek. Ez üveggyárban már hónapokkal előbb is fordult elő munkázás, — a gyár igazgatósága újabb ismét karhatalom kirendelést volt kénytelen folyamodni. A munkások ugyanis egyszerre abban hagyták a munkát és fenyegetődni kezdtek. Morvai, Margitta járási főszolgabíró a helyszínen megjelenve, csak nagy nehezen tudta lebeszélni a munkásokat sztrájkoló szándékukról. A gyár e miatt most is állandó rendőri felügyelet alatt áll.

— Bálók. A zilahi tűzoltó-testület 1893. évi január 7-én, ugyanottani műkedvelőársulat január 14-ikén, — a zsidó kaszinó pedig február első hetében fog bált rendezni.

— Siremlék. Irányi Dánielnek az orsz. függetlenségi és 48-as párt siremlékét akar emelni. Az ivenk és gyűjtött összegek az országos központi takarékpénztárhoz Budapestre Deák-Ferenc utca 7. szám küldendők.

— Difteritis. Mint a „Nagyvárad” írja, közelebbi időben a difteritis Nagyváradon nagyobb mérvben és pusztítólag lépett fel s ezért a sürün előforduló halálozásoknál, illetve a temetéseknél a legszigorubb elszigetelést, a halottas háznál pedig gondos fertőtlenítést eszközölnek. Ha a betegség ezen arányban terjed, az iskolákat körülbelöl be fogjuk zárni.

— Zarlátok. Haraklány községnek összes a ragados száj- és körömfűjás iránt fogékony állatállománya zár alá vétetett, — Zsidó községben urulgot száj- és körömfűjás pedig megszűnőv, az itt elrendelt zárlat föloldatott.

— Uj pénzintézet. Nagyváradon polgári takarékpénztár név alatt uj — már ott ötödik — pénzintézet van alakulóban. A részvényesek e hó 14-én tartották meg az alakuló közgyűlést, mivel e hó végére a részvények 30% töljia készpénben befizetve leendő, a pénzintézet az 1893-ik év elején működését valószínűleg tényleg meg fogja kezdeni.

— Boér Miklós, lapunk szép tehetségtű munkatársa, egy kötet költeményét rendezte sajtó alá. Ezek közül hoz egyet mai tárcánk. Olvasóink a költőnek nemcsak a „Szilágy-Somlyó”-ban, de több fővárosi lapokban is több kedves költeményeivel találkoztak már s éppen ezért munkatársunk közelebből megjelenő eme kötetére előre is örömmel hívjuk fel olvasóink figyelmét.

— Halálozas. Beke Imre sz.-somlyói birtokos s volt 1848—49-iki honvéd, élete 63 ik évében. f. év és hó 17-én reggeli 5 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 18-ikán nagy közönség részvételével történt. A sirnál Szénássy Miklós kir. közjegyző, mint volt honvéd bajtárs mondott felette emlékbeszédet.

— A „beküldetett” című cikkre küldött replika jelen számunkra későn érkezett, de a mi késik nem mulik. A jövő szám némi észrevetéléssel késérve hozni fogjuk.

— Hamvai Sándor Fővényszék című elbeszélő közvének előfizetői már ki-elégítette. Vannak azonban több oly előfizető, kik az előfizetési pénzt egyes gyűjtőknek átadták, de kiknek lakcímét nem tudja sem a gyűjtő sem az író. Ezeket kéri a szerző, hogy lakcímeiket vele tudatni sziveskedjenek. Tudatja azt is, hogy könyvével most már az utólagos megrendelőknök nem szolgálhat, mert az első kiadás elfogyott.

— Postarablás. A margittai taligapostát e hó 16-ikán eddig ismeretlen tettesek kirabolták, a postalegény verző fejfel menekült a rablók kezei közül. A mint azonban hírlík, a postáslegényt is súlyos gyanu terheli és már le is tartóztatták.

— Eredeti előfizetési felhívás. A Magyar Hirlap, mely rövid idő alatt pártatlan népszerűsége tett szert, eredeti alakú előfizetési felhívást adott ki. A lap rendes formájában két oldalon munkatársai autogramjait mutatja be. Akik csak a nyomtatott batük formájában szoktak megjelenni a közönség előtt, saját kezük vonásával mutatkoznak be. A Magyar Hirlapra vall ez ötlet. Mindig újat, mindig eredetit nyújtani, ez az elve. A Magyar Hirlap minden rovata, a vezércikktől kezdve a táviratokig: érdekes információi a legjobbak. Az elmúlt évben is megmutatta est több ízben s hogy csak a legutóbbi eseményekről emlékezzünk meg: a Magyar Hirlap a kabinetválságról már akkor adott hírt, amikor arról — a demisszionáló miniszterek kivételével — még a beavatott körök sem tudtak. De nemcsak politikai újdonságai, hanem a napi eseményekről, művészeti dolgokról közölt hírei is feltűnést keltenek. A Magyar Hirlap érdekesítő regényeket közöl, még pedig könyvulakban s legközelebb Benickyné Bajza Lenke, a nagy népszerűségű regényírónőnek „Átültetett virág” című regényének közlését kezdi meg. A közönség barátságát és támogatását pedig egy pompás karácsonyi ajándékkal halálja meg. Az egyik karácsonyi ajándék a nagy album, melynek tartalmát a legkiválóbb magyar írók és művészek gazdagították. Ennek mellékletei: egy gyönyörű olajnyomatu kép: Mascagni Rintzauk című operájának egy részlete (Kunossy Frigyes rajzával.) Tárcanaptár az 1893. évre. A Kis Világ, a

gyar Hirlap gyermeklapja olvasói egy kisany albumot kapnak ajándékol. E karácsonyi ajándékot, melynek bolti ára 1 frt 20 kr, a Magyar Hirlap minden előfizetője megkapja, azok is, akik december 20-ig újonnan belépnek. A Magyar Hirlap” előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, félévre 7 frt, egész évre 14 frt. A Kis Világ című, hetenkint megjelenő képes gyermeklap, (melyet csupán a Magyar Hirlap előfizetői rendelhetnek meg) negyedévre 50 kr, félévre 1 frt, egész évre 2 frt. A Magyar Hirlap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája a József-körút 47. szám alatt levő palotában van.

— Helybelli előfizetőink mai számunkhoz mellékelve kapják a „Magyar Hirlap” mutatóvászámát mely a lap munkatársainak kézirat hasonmásait mutatja be.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekenben is postabér- és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selymgyára Zúrichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

A legszebb képes ujság.

Napról-napra nagy érdeklődéssel olvassuk a lapokat, melyek nekünk a fővárosból híreket hoznak. Az események rohamosan követik egymást, s minden napnak meg van az ó politikai vagy társadalmi nevezetessége. A változó események egymástán vetnek föl újabb és újabb ügyeket, kik szereplésükkel érdeket ébresztenek maguk iránt. A vidéken lakó olvasóban felébred a vágy, hogy vajna közelebb juthatna az események geopotinjához, hogy egyes mozzanatokat ő is láthassa, s alkalmat nyíljon a szereplőkkel közvetve vagy közvetlen megismerkedni.

Hanem persze, ez igen bajos dolog. Az embert lekötí az „otthon”-ja, s ha néha utazgat is egy s másfelé, az események az országban hol itt, hol ott történnek.

Valóságos jótétemény: ezért, ha van egy lap, mely minden vasárnap bekopogtat az olvasókhoz, s azt mondja: „Míról is olvastál a héten? Mi iránt is érdeklődhettél a héten? Nos hát ide nézz. Ebben a képes ujságban minden fontos politikai vagy társadalmi eseményt képekben is bemutatnak neked, minden szereplő egyenével, a kinek ezen a héten híret hallottad, megismerkedhetel. Így néz ki!”

Mert ma már, a mikor az események rohamosan követik egymást, a vidéki lapokat kivéve, nincs is létjoza, egy fővárosi heti lapnak csak is ha képeivel tud érdeklődést ébresztetni, ha képeivel tud szolgálatot tenni, s képeivel tud aktuális lenni.

S van a fővárosban egy gyönyörűen kiállított lap, a „Magyar Géníusz” mely jól ismeri hivatását s melynek szerkesztői Hevosi József és Karag Vilmos nagyon tudják, hogy mit kell a közönségnek nyújtaniok, hogy a lap érdekes és vonzó legyen. Hogy egy illusztrált képes hetilap képei lehetnek ugyan változatosag okáért szép kompozitók, de a közönség kedvében járnak, s a közönség jó szolgálatára cselekszenek, ha az események illusztrációit adjak mindig.

És ebben különbözik a „Magyar Géníusz” minden más hetilaptól, s főleg a külföldi hasonló vállalatoktól, mely, fájdalom, még mindig nagy számban van elterjedve hazánkban, de melyet ép a „Magyar Géníusz” ugyancsak hatalmas erővel kiszorít a jobb magyar családoknál.

A „Magyar Géníusz” ma holnap már második évfolyamába lép, s így most már szép multa hivatkozhatik. Vagy nem szép multa-e az, ha elmondhatja, hogy egy év alatt, több mint ezer képet hozott művészi kivitelben, s nem-e pártatlanul áll a magyar sajtóban, hogy elmondhatja, miképp alig van széles e hazában egyetlen író is, a ki az egy év alatt ne dolgozott volna a Magyar Géníuszba.

Ime itt van azok névsora, kik mult évben a „M. G.”-ba írtak.

Írók: Abonyi Árpád, Abonyi Lajos, Abrai Károly, Abonyi Emil, Abonyi-Wein Margit, Acasádi Ignác, Adorján A. Adorján Sándor, Bacháti Dániel, Baltik Frigyes, B. Bimffy Dezső, Barna Lázló, Baross Gábor, Bartók Lajos, Békefi Antal, Benický Ferenc, Benickýné Bajza Lenke, Bode Jób, Bereik Árpád, Berényi László, Berzevicy Albert, Beüthy Zolt, Bischitz Dávidné, Bodnár Zsigmond, dr. Bozók Alajos, Cöbel Minka, Dalmadi Győző, Degré Alajos, Décy Lajos, Dura Máté, Endrődi Sándor, Erődi Béla, Farkas Emőd, Faylnd-Hentaller Mariska, Feleki Sándor, Feleki Miklós, Felekiné-Munkácsy Flóra, Forinyak Gyuláné, Gabányi Árpád, Gárdonyi Géza, Gelléri Mór, Gonda Dezső, Gozdu Elek, Gracsa György, Gyarmaty Zsigáné, Heltay Jenő, Hévizy János, Gyarmaty Margit, Igmányi Mihály, Illyés Bálint, Izsekutz Győző, Ivánfi Jenő, István bácsi (Mayer István püspök), Jakab Ödön, Jókai Mór, József főherceg, Justh Zsigmond, Kabos Ede, Kada Elek, Kállay Leopold, Kálnoki Izor, Kohn Dávid, Komor Gyula, Kozma Andor, Körösey László, gr. Khuen-Hédervary horvát bán, Kulinyi Zsigmond, Kvaszay Ede, Lévi Dezső, Löwy Klára, Lyka Károly, Madarász Imre, Margit, dr. Maudel Pál, V. Margó Célia, Márki Sándor (Liszt Ferenc reliquia), Márkus József, Márkus Miksa, Méry Károly, Mikló Izidor, Morócy Károly, Münich Aurél, dr. Nagy Sándor, dr. Neményi Ambros, Nengebauer László, Pauli Richard, Percel Dezső, Petri Mór, Prém József, Porzolt Kálmán, Porzolt-Lukács Juliaka, Radó Antal, Radócs János, Rákosi Viktor, Ralle Iván, Roményi Antal, Rothauer Miksa, Sándor József, Schwarz Gyula, Silberstein-Otós Adolf, Sturm Albert, Szabó Sándor, Szabolcsi Lajos, Szabolcska Mihály, Szatmári Mór, Szalay Fruzina, gr. Szapáry Gyula, Szarvas Mariska, Szendrey János, Sziklai János, Szemerésványi Miklós, Szomaházy István, Szomory Károly, Szűry Dénes, Tábori Robert, Temérdek, Ponori-Thewrewk Emil, Thewrewk István, Tömör-

kényi István, Tóth Béla, Tóth Lőrinc, Ujlaky Antal, Urmánci Nándor, Vajay István, Váradi Antal, Várady Károly, Vasskó Elemér, Verő György, Vértessy Gyula, Vészi József, J. Virág Béla, Zelei Imre, Zichy Antal gr. Zichy Géza, Zilahy Gyula, Zsilinszky Mihály.

Művészek: Baditz Ottó, Bencúr Gyula, Ébner László, Holló Zsigmond, Jászay József, Kacányi László, Fülöp, Mannheimer Gusztáv, Mesterházy Kálmán, Molnár Árpád, Nádler Róbert, Pálya Cselestin, Peske Géza, Roskovitz Ignác, Sávely Dezső, Stettka Gyula, Tabi Antal, Tölgyessy Arthur és Ujváry Ignác.

Nemde egy egész légió.
Csoda-e hát, ha a „Magyar Gênioz” utat tört magának és országáért el van terjedve, mint az egyetlen képes lap, mely díszes és fényes kiállítása mellett az aktualitást tartja főleg szem előtt. Igen találok nevezte el a lapot egy kiváló kritikusnak, a heti események illusztrált krónikáinak.

Azért az újév közeledtével felhívjuk a fényes vállalatot az olvasó közönség figyelmét.

A „Magyar Gênioz” már a karácsonyi számban megkezdte új regényi közzétételét. Szerzője Dr. Váradi Antal, a kosorus író, ki ezáltal oly tárgyat dolgozott föl, melyhez magyar író nem igen férhetett hozzá. A regény címe „Sanctus Veritas” és tárgya amily lélekemelő, ép oly érdekes, költői és rejtélyes.

A nagy díszes és fényes kiállított karácsonyi számot a lap kiadóhivatala minden új előfizetőnek megküldi.

A „Magyar Gênioz” előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-u. 8. sz.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

NYílttér. *)

ÉRTESÍTÉS.

A pénzügyminiszter ur ó nagyméltóságának kiadott rendelete alapján a folyó év december 31-ig még forgalomban levő

mindennemű ezüstpénzszemeket

(az ezüst 1 forintos érmék kivételével) a legutányosabban beváltom.

Bátor vagyok figyelmeztetni a n. érd. közönséget, hogy ezüst pénzkészleteknek beváltás végetti beküldését, annyiival is inkább ne mulassza el, mert január 1-től lényeges árcsökkenést szenved.

Az ezüst kiutányosabban részletes kimutatás mellett vászonba csomagolva kérem címeimre elküldeni.

FOLLY VICTOR

4-4 bank- és váltó-üzlete
Kolozsvárt.

*) Ezen rovat alatt közöltékért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

Nagy dísz-
oklevelek

Legfelsőbb
elismerés.

R Á T H M Ó R

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése
BUDAPESTEN, Gizella-tér, a Haas-palotában.

Ezen több mint 35 éven át közbizalomban részesülő könyvkereskedés és könyvkiadóhivatal, József főherceg és családja, a m. k. Egyetem, m. t. Akadémia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, Földhitelintézet, számos hitbizományi nagy családi könyvtár, az Érseki, Püspöki kar, Clerus számos tagjának, a Budapesti és több vidéki kir. Tábla, a legtöbb kir. Törvényszék, Ügyvédi kamara, Jogász-egylet, a legtöbb előkelő ügyvéd, bíró és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki alsóbb és felsőbb Iskolai, Közművelődési és Kaszinói, Olvasó-egyleti könyvtárak, a politikai és tudom. élet legtöbb kitűnőségének stb. könyvtárosa, ezáltal is főcéljának fogja tekinteni az általánosan nyilvánuló népszerűséget fenntartani.

Mindennemű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és a lehető legutányosabban eszközöl. Minden bárhol és bárki által hirdetett, bármily nyelvű, leszállított áru művek is, lehetőleg postafordultával expedíálnak, vagy a külföldről leggyorsabban is beszerzettnek, miután Párizsszal, Londonnal és minden nagyobb irodalmi központtal direct összeköttetésben állunk.

Saját nagyszabású kiadásaink különös figyelembe ajánlatnak; ezeknek jegyzéke azoknak is jó szolgálatot tesz, kiknek sem idejük, sem kedvük a számos; gyakran nagy tufanggal és nyegleséggel szerkesztett könyvjegyzékből a valóban jó és megvételre érdemes műveket kiszemelni. Ezen jegyzékünk a legmegbízhatóbb irodalmi tanácsadó, mert csak elismert jelességű, díszesen nyomtatott, jutányos, részben leszállított áru, válogatott műveket tartalmaz, minden — mai nap oly divatos — nyegleség kizárásával.

A közép-tanodai tanáregylet legújabb kiadott catalogusában kiadásaink tulnyomó része — közel 200 kötet — megvételre van ajánlva, az intézetek számára több példányban is, kiutányos elismerése azon lelkiismeretes törekvésünknek, miszerint kiadásaink csak a legmagasabb színvonalon álló magyar és külföldi műveket — ezeket csupa kitűnő fordításokban — öleljék fel; hiszen köztudomású dolog, hogy az újabb magyar remekírók is többnyire általunk adattak ki. A tanáregylet catalogusa nyomán készséggel szolgálunk úgy saját, mint a más kiadók műveire nézve bővebb tájékoztatással.

Arra is figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy az antiquáriusok által hirdetett minden mű általunk legalább is azon áron kapható, mely az ő catalogusaikban előfordul, és hogy megegyezés folytán részletfizetéseket is elfogadunk.

Kunz József és Társa

cs. és kir. udvari szállítók. M. kir. szab. nagykereskedők

Budapest. Debrecen. N.-Várad.

Alapítottatott 1802.

Ajánljuk debreceni újonnan berendezett dúsvásztéku raktárunkat különösen a következő cikkekkel:

Menyasszonyi kelengye teljes választékban. Vászón, kész fehérnemű, szőnyeg, butorszövet, függöny, paplan és matrác.

Női ruhaszövet, divat- és rövidárak. Női ruhák saját divattermünkben kitűnő szakerők felügyelete alatt készíttetnek.

Vidékre 20 forinton felüli megrendelések és minták bérmentve küldetnek.

15-52

an szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy engedve a több oldalról kifejezett óhajnak, egy régen nélkülözött s a nagy közönség kényelmére szolgáló, hatóságilag engedélyezett

Első temetkezési intézetet

rendeztem be.

Temetkezési intézetem úgy van felszerelve, hogy a temetésekhez szükséges összes cikkeket szép választékban bocsáthatom a t. c. közönség rendelkezésére, mi által megszűnik azon kellemetlen állapot, hogy a gyászolók kénytelenek legyenek a szükséges tárgyak beszerzésével aránytalanul sok időt eltölteni s azokért a legtöbb esetben túlságoszt árakat fizetni.

Raktáron tartok — gyári áron — **érc- és fakoporsókat**, egyszerűeket és díszeseket, kész **szemfedeleket**, minden fajtában a legkisebb ártól kezdve, — **halotti koszorúkat**, stb. Elvállalok **gyászruhák készíttetését**, valamint **temetések teljes rendezését is gyászkozsival** együtt a következő legutányosabb árakon:

15 frt, — 25 frt, — 30 frt, — 40 frt, — 60 frt, 80 frt, — 100 frt, — 150 frt, — 200 frt és feljebb

tetszés szerint. — Ezen összegekben az egyházi szertartásért járó díjját kivéve, a temetéshez szükséges összes tárgyak árai bent foglaltatnak. (pl. koporsó, szemfedél, vánkosok, gyászkozs, ravatal felállítás, a magasabb árúknál még a gyászjelentések és koszorú is.) — Megjegyezni kívánom, hogy bármely tárgyat külön-külön is elárulitok.

Midőn eme hirdetésemet közzé teszem, nem mulasztatom el a t. c. közönségnek eddigi szíves jóakaró támogatásáért köszönetemet nyilvánítani s kérem ezen vállalatomhoz is becses pártfogásukat.

1-52

Teljes tisztelettel:

FARKAS ISTVÁN.

Miután üzlethelyiségünkben **leltározunk** és az **1893. január hó 20-ig tart** és szűk helyiségünk tul van halmozva árukkal, elhatároztuk, hogy **végeladás helyett 20%-kal**

a rendes áraknál

jutányosabb elárusítást rendezünk.

Raktáron tartatnak a legdusabb választékban:

Női cugos cipők	2 frt 40 krtól feljebb,
Férfi vichsós cugos cipők	2 „ 60 „ „
Báli és alkalmi cipők	1 „ 50 „ „
Gyermek csizmák	2 „ 30 „ „
Gyermek cipők	25 „ „

továbbá téli alsó ruhák, fehérneműek, kalapok, sapkák, keztyűk és nyakkendők a legszebb kivitelben és tartós minőségben kaphatók.

8-52

Nádor L. és Társa cipő, kalap és férfi divat áruraktárában

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA, DÉRY-HÁZ.

Vidéki megrendelések a legolcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve.

Magyarország legolcsóbb és legdíszesebb képes hetilapja a

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én a tizenötödik évfolyamába lép,

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedveltebb lapja.

A „Képes Családi Lapok” a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve. A „Képes Családi Lapok” most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok” szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség dr. Murányi Armin, dr. Tolnai Lajos dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kímélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégítse.

A „Képes Családi Lapok” munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszát, Dalmady, Temérdek, Lauka, Tölgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba A., Pósa, Rudnyánszky, Benickyné Barza Lenke, Büttner Lina, Nagyvárady Mira, Kövér Ilma, V. Gául Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit, stb. stb. hírneves írók és írók.

A „Képes Családi Lapok” minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitűnő illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok” minden számához legjobban iróinktól egy regény teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5-6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték is járul.

A „Képes Családi Lapok” minden számában ingyenesen összeállított sakkrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemesebb társalgás folyik az előfizetők között, végül

A „Képes Családi Lapok” minden két hétben külön dívatmellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más dívatlapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Képes Családi Lapok” előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, aki az egész évi előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt, s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon való óhajtsára mutatványszámokat bármelyik díjtalanul küld:

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” KIADÓHIVATALA

2-5

Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.